

„Спомогнатъ и насърдченъ отъ Садъкъ паша за сполуката на дѣлото, азъ съ радостъ приехъ да съставя казания проектъ и да отида презъ пролѣтѣта на 1867 г. да се представя въ Цариградъ предъ знаменититѣ гореказани министри, които действително ме приеха много ласкаво и ми дадоха много добри надежди, че ще се стараятъ да се съобразятъ съ просбата ми, като подложатъ проекта ми на разглеждане. Тѣй той незабавно се изпрати въ Дунавския вилаетъ до Митхадъ-паша, който, като го удобри, пожела, щото школитѣ да бждатъ смѣсени отъ турци и българи — нѣщо, което българитѣ не искаха. Като мненията бѣха тѣй противоположни отъ едната и другата страна, то дѣлото се възложи на една особена комисия за решение, която и до днесъ го решава. Тѣй вършеха турцитѣ, когато не имъ понасяше.

„Понеже отъ никжде, при голѣмия натискъ отъ желание, не можаме да си спомогнемъ, то начнаха да се появяватъ вълнения. Тѣй, въ сжщата година презъ лѣтото се появи Тотю войвода въ Балкана като бунтовникъ. Въ края на сжщата година се подаде едно анонимно писмо, ужъ отъ единъ комитетъ изъ срѣдата на Балканския полуостровъ, което описваше разни злоупотрѣбления и злини отъ страна на турцитѣ и искаше равенство. Това писмо се препрати както на всички чуждестранни посолства, тѣй и на самата Висока Порта. При всичко туй годината се измина безъ никакво последиствие и на другата година се появи Хаджи Димитъръ, който сжщо не направи голѣмо впечатление на турското правителство. Трѣбваше, следователно, общата наша деятелность да бжде подъ единъ и сжщъ режимъ, именно да продължава да повдига подобни бунтове всѣка година. Подобно нѣщо готвѣхме за 1869, когато бѣхме предадени отъ живѣещия въ Берковица софийски митрополитъ Доротейа въ ржцетѣ на турското правителство“.

Горнитѣ цитати сж заети отъ едни собственоржчни кратки бележки на д-ръ Мирковичъ, намѣрени въ архивата му. Но той написа подобни спомени и за своето участие и прежеждия, както въ усилията за осществяване на дадената отъ Чайковски идея за чисто български главни училища, така и за замисането си въ революционното дѣло въ Ломско и Берковско. Въ тия подробни автобиографични спомени, написани подъ видъ на отговоръ на Стоянъ Заимовъ за невѣрни негови исторически сведения, и които се съхраняватъ ведно съ цѣлата му архива въ Народната библиотека въ София, се разкрива, че анонимното писмо, за което се споменава